

28 tổ chức yêu cầu Việt Nam trả tự do cho Phạm Đoan Trang

27/10/2021

Việt Nam: Hãy trả tự do cho nhà báo, nhà bảo vệ nhân quyền Phạm Đoan Trang

Trước phiên tòa sắp diễn ra vào ngày 4 tháng 11, hôm nay 28 tổ chức nhân quyền và tự do ngôn luận có tên dưới đây đã lên án việc giam giữ tùy tiện nhà báo độc lập và người bảo vệ nhân quyền Phạm Đoan Trang. Chúng tôi kêu gọi chính quyền Việt Nam trả tự do ngay lập tức và vô điều kiện đồng thời từ bỏ mọi cáo buộc đối với bà Phạm Đoan Trang. Việc đàn áp Đoan Trang và những người bảo vệ nhân quyền khác, như các nhà văn và nhà báo độc lập, là một phần của cuộc tấn công ngày càng tồi tệ hơn đối với quyền tự do ngôn luận và thông tin ở Việt Nam.

Phạm Đoan Trang đã bắt giam hơn một năm trước tại Thành phố Hồ Chí Minh, vào ngày 7 tháng 10 năm 2020, và bị khởi tố theo Điều 88 Bộ luật Hình sự năm 1999 và điều khoản kế thừa, Điều 117 năm 2015 Bộ luật Hình sự, cả hai đều hình sự hóa tội 'làm, tàng trữ, phát tán hoặc phổ biến thông tin, tài liệu, vật phẩm chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.' Hiện bà Phạm Đoan Trang đang bị buộc tội theo Điều

88 của Bộ luật Hình sự 1999, theo bản cáo trạng được công khai vào ngày 18 tháng 10 năm 2021.

Một tháng trước khi bị bắt, Đoàn Trang được nêu trên trong một bản phúc trình chung của năm Báo cáo viên đặc biệt của Hội đồng Nhân quyền Liên hợp quốc (các chuyên gia độc lập) về hành vi quấy rối đối với bà cùng những nhà văn và nhà báo độc lập khác. Vào Trong thư phúc đáp vào tháng 12 năm 2020, Chính phủ Việt Nam phủ nhận mọi cáo buộc về hành vi sai trái và không đưa ra bằng chứng, họ cho rằng việc Đoàn Trang bị bắt là phản ứng trước cáo buộc lạm dụng internet để lật đổ Nhà nước.

Rõ ràng là Phạm Đoàn Trang đang bị khủng bố vì những gì bà làm lâu nay là một nhà báo độc lập, nhà xuất bản sách và nhà bảo vệ nhân quyền, bà Trang nổi tiếng với bài viết về quyền môi trường đến bạo lực của công an, cũng như vận động cho tự do báo chí. Cơ quan chức năng của Việt Nam thường xuyên sử dụng Điều 88 (và sau đó là Điều 117) Bộ luật Hình sự để trừng phạt những người bảo vệ nhân quyền, nhà báo và nhà văn độc lập, cùng những người thực hiện quyền con người ôn hoà.

Các chuyên gia nhân quyền quốc tế đã nhiều lần kêu gọi Việt Nam sửa đổi các điều khoản không tuân thủ quyền con người trong Bộ luật Hình sự và phù hợp với luật pháp quốc tế. Năm 2021, bốn Báo cáo viên đặc biệt của Liên Hiệp Quốc đã lưu ý rằng điệ 117 được sử dụng để bịt miệng những ai tìm cách thực thi quyền con người trong việc tự do biểu lộ quan điểm và chia sẻ thông tin. Năm 2019, Ủy ban Nhân quyền Liên hợp quốc yêu cầu Việt Nam ‘ cấp bách’ sửa đổi những điều luật pháp mơ hồ và bao rộng như Điều 117, cũng như chấm dứt các hành vi vi phạm quyền tự do ngôn luận ngoại tuyến và trực tuyến.

Tháng 6 năm 2021, Nhóm công tác của Liên hợp quốc về giam giữ tùy tiện, phản ứng với việc giam giữ các thành viên Hội Nhà báo Độc lập Việt Nam, chỉ ra ‘một mô hình bắt giữ quen thuộc không tuân theo các quy tắc quốc tế, được thể hiện trong các trường hợp bắt giữ, giam giữ kéo dài chờ xét xử mà không có quyền tiếp cận xét xử tư pháp, từ chối hoặc hạn chế tiếp cận với luật sư, giam giữ không chính thức, bị truy tố theo các tội hình sự mơ hồ vì thực thi quyền con người ôn hoà và từ chối tiếp cận với thế giới bên ngoài. Mô hình này cho thấy một vấn đề mang tính hệ thống đối với việc giam giữ tùy tiện ở Việt Nam, nếu tiếp tục, có thể vi phạm nghiêm trọng luật pháp quốc tế.

Kể từ khi bị bắt, Đoàn Trang bị giam giữ bất hợp pháp, cho đến ngày 19 tháng 10 năm 2021, cô mới được phép gặp một trong những luật sư của mình sau hơn một năm không được gặp mặt gia đình và luật sư. Việc giam giữ phi pháp kéo dài là một hình thức đối xử tệ bạc bị nghiêm cấm theo luật pháp quốc tế theo Công ước chống tra tấn và các hình thức đối xử hoặc trừng phạt tàn bạo, vô nhân đạo hoặc hạ nhục con người và Điều 7 của Công ước quốc tế về các quyền dân sự và chính trị (ICCPR) mà Việt Nam đã phê chuẩn. Vì không được quyền xét xử công bằng, tự do và an ninh của mình, Đoàn Trang có thể gặp bị tra tấn và đối xử tồi tệ hơn.

Ngày 30 tháng 8 năm 2021, sau khi kết luận điều tra của cơ quan công an điều tra, Viện Kiểm sát Hà Nội đã ra cáo trạng chính thức đối với Đoàn Trang. Đáng báo động là gia đình bà Trang đã không được biết về việc này mãi cho đến hơn một tháng sau, ngày 7 tháng 10, và chỉ sau khi yêu cầu thông tin từ chính quyền. Gia đình và luật sư một lần nữa không được phép thăm nuôi. Cơ quan điều tra vào thời điểm đó cũng từ chối cung cấp cho luật sư của Đoàn Trang bản sao cáo trạng hoặc tiếp cận bằng chứng mà họ đã chuẩn bị để xét xử bà. Sự chậm trễ quá mức này trong các thủ tục tố tụng và việc từ

chối cấp quyền tiếp cận luật sư do bà Trang lựa chọn là vi phạm quyền được xét xử công bằng theo Điều 14 của ICCPR.

Theo bản cáo trạng chỉ được công khai vào ngày 18 tháng 10 – hơn một năm sau khi bị bắt – Đoàn Trang đang bị buộc tội theo Điều 88 của Bộ luật Hình sự do hành vi tuyên truyền chống Nhà nước. Cơ quan điều tra đã bỏ cáo buộc tương tự theo Điều 117 Bộ luật Hình sự sửa đổi.

Có ba tác phẩm cụ thể được nêu ra trong bản cáo trạng. Đó là báo cáo của Đoàn Trang viết với Green Trees, một nhóm bảo vệ quyền môi trường, về thảm họa thép Formosa Hà Tĩnh năm 2016; năm 2017 báo cáo về tự do tôn giáo ở Việt Nam năm 2017; và một bài báo không ghi ngày tháng có tiêu đề ‘Đánh giá chung về tình hình nhân quyền ở Việt Nam.’ Bản cáo trạng cũng cáo buộc bà Trang nói chuyện với hai cơ quan truyền thông nước ngoài là Đài Á Châu Tự Do và Tập đoàn Phát thanh Truyền hình Anh (BBC) để nói xấu chính phủ Việt Nam và bịa đặt tin tức. Những ấn phẩm này nêu bật công việc quan trọng của Đoàn Trang với tư cách là một tác giả, nhà báo và người bảo vệ nhân quyền đã làm việc không mệt mỏi vì một Việt Nam công bằng, hòa nhập và bền vững hơn. Các tổ chức ký tên dưới đây cho biết, hoạt động ôn hòa của bà cần được bảo vệ và thúc đẩy, không bị hình sự hóa, phù hợp với Tuyên bố của Liên hợp quốc về những người bảo vệ nhân quyền.

Việc sử dụng các báo cáo nhân quyền làm bằng chứng trong một vụ truy tố hình sự sẽ gửi một thông điệp lạnh lùng đến xã hội dân sự về việc tham gia viết tài liệu và vận động nhân quyền, đồng thời làm tăng nguy cơ tự kiểm duyệt. Trong thực tế, việc Đoàn Trang báo cáo về Formosa cũng là một phần trực tiếp vận động với Báo cáo viên đặc biệt của Liên hợp quốc về độc tố và nhân quyền vào năm 2016, việc sử dụng báo cáo làm bằng chứng buộc tội có thể cấu thành một hành vi đe dọa và trả thù vì đã hợp tác

với LHQ và củng cố một môi trường sợ hãi, như đã được ghi nhận bởi một số các cơ quan LHQ.

Trước phiên tòa xét xử ngày 4 tháng 11 năm 2021, Đoàn Trang chỉ được gặp luật sư lần đầu tiên vào ngày 19 tháng 10 năm 2021. Trong khi luật sư ghi nhận thái độ tích cực nói chung của Đoàn Trang, ông cũng kể lại một số mối quan tâm nghiêm trọng về sức khoẻ. Đoàn Trang từng bị công an đánh gãy chân vào năm 2015, chân bà ngày càng bị đau hơn do không được chăm sóc đầy đủ trong thời gian bị giam giữ. Bà Trang không được phép gặp bác sĩ để điều trị các bệnh sẵn có khác như huyết áp thấp, và kết quả là bà đã bị mất 10 kg.

Chúng tôi tố cáo hành vi từ chối đối với quyền được xét xử công bằng và không bị tra tấn, không bị đối xử tàn bạo, vô nhân đạo hoặc hèn hạ khác và kêu gọi chấm dứt ngay lập tức việc giam giữ tùy tiện cũng như bãi bỏ mọi cáo buộc chống lại bà Trang.

Xuất thân của Đoàn Trang là một nhà báo độc lập và nhà bảo vệ nhân quyền

Đoàn Trang là một trong những tiếng nói hàng đầu và những cây bút độc lập nổi tiếng nhất trong xã hội dân sự Việt Nam và được quốc tế công nhận về những hoạt động bênh vực nhân quyền. Cô ấy là tác giả hàng nghìn bài báo, blog, bài đăng trên Facebook và nhiều cuốn sách về chính trị, công bằng xã hội và nhân quyền.

Bà là người đồng sáng lập nhóm bảo vệ quyền môi trường Green Trees, và các hãng truyền thông độc lập Tạp chí Luật Khoa, The Vietnamese, và Nhà xuất bản Tự do. Đoàn Trang được nhận Giải Homo Homini 2017 do tổ chức nhân quyền Cộng hòa Séc trao tặng và Giải thưởng Phóng viên Tự do Báo chí năm 2019 có ảnh hưởng. Năm 2020, Hiệp hội các nhà xuất bản quốc tế đã trao giải thưởng Prix Voltaire cho Nhà xuất bản Tự do.

Phạm Đoan Trang không lạ gì việc bị Nhà nước sách nhiễu và đe dọa vì những bài viết và vận động nhân quyền. Trong đó có cả việc bị tra tấn và đối xử tồi tệ như cả đánh đập. Năm 2015, bà đã bị lực lượng an ninh đánh đập dã man đến nỗi bị tàn tật và từ đó thường phải đi nạng để hỗ trợ di chuyển. Năm 2018, bà phải nhập viện sau khi bị tra tấn khi bị công an giam giữ. Trong ba năm trước khi bị bắt, bà buộc phải di chuyển liên tục và sống trong nỗi sợ hãi bị công an và những cơ quan chức năng khác của Nhà nước đe dọa và quấy rối.

Theo quan điểm trên, chúng tôi kêu gọi chính phủ Việt Nam:

Trả tự do ngay lập tức và vô điều kiện cho Phạm Đoan Trang và tất cả những người bảo vệ nhân quyền khác hiện đang bị cầm tù chỉ vì việc thực hiện ông hòa các quyền con người và các quyền tự do cơ bản;

Trong khi chờ đợi được trả tự do ngay lập tức và vô điều kiện, cần đảm bảo điều trị và điều kiện nhân đạo, và đảm bảo tiếp cận nhanh chóng với sự chăm sóc y tế;

Đảm bảo cho Đoan Trang tiếp cận không hạn chế và liên lạc thường xuyên với gia đình và tiếp cận riêng với luật sư bào chữa do bà lựa chọn;

Đảm bảo rằng các luật sư do bà lựa chọn được truy cập kịp thời tất cả các tài liệu pháp lý liên quan và được trao quyền liên lạc và tiếp cận không hạn chế với Đoan Trang và có đủ thời gian và phương tiện để chuẩn bị cho việc bào chữa;

Đảm bảo phiên tòa được công khai, quan sát viên xã hội dân sự về ngoại giao và nhân quyền và giới truyền thông, đồng thời tránh bất kỳ hạn chế tùy tiện nào đối với việc đi lại hoặc can thiệp của các quan sát viên xét xử, phương tiện truyền thông và xã hội dân sự trước và trong quá trình xét xử;

Bãi bỏ hoặc sửa đổi căn bản Bộ luật Hình sự và các đạo luật không tuân thủ quyền con người khác, hiện được sử dụng để sách nhiễu và bỏ tù các cá nhân — như nhà báo độc lập và những người bảo vệ nhân quyền — để thực hiện các quyền cơ bản và tuân theo Công ước Quốc tế về Dân sự và Các Quyền Chính trị mà Việt Nam là Quốc gia thành viên kể từ năm 1982, cũng như các tiêu chuẩn và luật quốc tế hiện hành khác.

Các tổ chức tham gia ký kết

[Access Now](#)

[ALTSEAN-Burma](#)

[Amnesty International](#)

[ARTICLE 19](#)

[Asia Democracy Chronicles](#)

[Asia Democracy Network](#)

[Asian Forum for Human Rights and Development \(FORUM-ASIA\)](#)

[Boat People SOS \(BPSOS\)](#)

[CIVICUS: World Alliance for Citizen Participation](#)

[Committee to Protect Journalists](#)

[Defend the Defenders](#)

[FIDH – International Federation for Human Rights](#)

Front Line Defenders

Green Trees

Human Rights Watch

International Commission of Jurists

International Publishers Association

Legal Initiatives for Vietnam

Open Net Association

PEN America

People in Need

Que Me – Vietnam Committee on Human Rights

Reporters Without Borders

Safeguard Defenders

The 88 Project

Vietnam Human Rights Network

Vietnamese Women for Human Rights

World Organisation Against Torture (OMCT)

[Đọc tại đây](#)

[Việt Nam Thời Báo](#)